

Betænkning afgivet af Kulturudvalget den 8. december 2005

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af museumsloven (Gratis adgang for børn og unge under 18 år til statsanerkendte museer) [af kulturministeren (Brian Mikkelsen)]

1. Ændringsforslag

Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten har stillet 1 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 5. oktober 2005 og var til 1. behandling den 29. november 2005. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Kulturudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring. Den 29. november 2005 sendte kulturministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra

Foreningen af Specialmuseer i Danmark,
Historisk-Arkæologisk Forsøgscenter Lejre og
HORESTA.

Kulturministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 9 spørgsmål til kulturministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (V, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Venstres, Det Konservative Folkepartis og Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget finder, at lovforslaget er et led i ønsket om at sikre bedre adgang til og bedre formidling af den danske kulturarv, så den kommer til at fremstå nærværende og interessant for størstedelen af den danske befolkning, uafhængigt af hvor de er bosat i Danmark.

Lovforslaget er omtalt i regeringsgrundlaget »Nye mål« fra februar 2005 og er blot et af mange initiativer på museumsområdet. Partierne ønsker særlig at fremhæve formidlingspuljen på 40,5 mio. kr., der er afsat på finansloven fra og med 2007, og som skal sikre bedre åbningstider, nytænkning, interessante tiltag og en bedre formidling på de danske museer.

Partierne hilser det velkomment, at der i forbindelse med den almindelige lovgennemgang om 3 år vil blive foretaget en evaluering af det indførte, herunder den ændrede incitamentsstruktur og museernes erfaringer med den gratis adgang for børn og unge.

Det er partiernes opfattelse, at lovforslaget netop sikrer en balance mellem gratis adgang for børn og unge og muligheden for, at museerne kan opkræve et gebyr for særlige aktiviteter oprettet til børn og unge, herunder børnehuse, særlige børnetilbud etc., således at museerne fortsat har mulighed for at lave særlige initiativer for den yngre del af befolkningen.

Det er desuden partiernes opfattelse, at den compensation, der forekommer i forbindelse med L 28 ikke må forveksles med den pligt, som museerne allerede har i dag til at sikre gratis adgang og formidling til børn og unge, der kommer i forbindelse med skole og uddannelses tilbud.

På den baggrund kan partierne Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti støtte op om lovforslaget, som det ligger i sin oprindelige form.

Et *mindretal* i udvalget (S, RV, SF og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Mindretallet støtter lovforslaget, selv om det efter partiernes opfattelse er alt for planøkonomisk. Efterspørgselssiden sættes ud af kraft. Uanset hvor mange børn et museum har som besøgende, får det det samme antal kroner år efter år. Det betyder, at det alene er idealismen, som skal drive værket. Partierne har stor tiltro til museernes idealisme, men det gør ikke noget, at den understøttes af en hensigtsmæssig økonomisk incitamentsstruktur. Det gør regeringens lovforslag ikke.

Socialdemokratiets, Det Radikale Venstres, Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer af udvalget frygter, at den gratis adgang først og fremmest vil komme de velstillede børn og deres forældre til gavn. Børn, der i forvejen lever i et kulturelt miljø, hvor museumsbesøg er almindelige. Forudsætningen for at få kontakt til de børn, der ikke er født i et hjem med klaver, er, at der iværksættes en særlig formidlingsindsats (jf. f.eks. initiativerne på Arken og de særlige formidlingsaktiviteter, som har været igangsat af Egmont Fonden). Derfor er det vigtigt, at museerne ser alle børn som også økonomisk interessante.

Mindretallet finder det endvidere urimeligt, at museer, der af egen drift har indført gratis adgang for børn, ikke får del i compensationen for de tabte billetindtægter. De straffes for at være på forkant og bliver dermed et eksempel på, hvad kulturinstitutioner skal lade være med at gøre: Være progressive. Thi den, som tænker en tanke før Folketingets flertal, skal ikke regne med belønning.

Socialdemokratiets, Det Radikale Venstres, Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer af udvalget finder det overordentlig vigtigt, at alle børn får adgang til flest mulige kvalitetsoplevelser. Derfor støtter partierne loven og så den gerne vedtaget med det foreslåede ændringsforslag.

Partierne ser loven om gratis museumsbesøg som en begyndelse til en klippekortordning til alle børn. Mindretallets mål er, at alle børn skal have gratis adgang til mange forskellige kulturoplevelser – herunder børneteater og musikoplevelser. Det kan ske ved, at alle børn – f.eks. via deres sygesikringskort – sikres gratis adgang til et vist antal årlige kulturoplevelser.

Siumut, Tjóðveldisflokkurinn, Fólkaflokkurinn og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et mindretal (S, RV, SF og EL):

Til § 14

1) Den under nr. 2 foreslåede § 14 a affattes således:

»§ 14 a. Kulturministeren kan yde driftstilskud til statsanerkendte museer som kompensation for kravet om gratis adgang for børn og unge under 18 år, jf. § 14, stk. 1, nr. 15. Kompensationen ydes bagudrettet som refusion for det antal børn og unge under 18 år, der har besøgt museet i det forudgående regnskabsår. Kompensationen skal ikke gives for de børn og unge, der vederlagsfrit har adgang til museet i medfør af § 14, stk. 1, nr. 12.«

[Driftstilskud som kompensation for gratis adgang til børn og unge under 18 år]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Kompensationsordningen medfører, at der skabes et incitament for museerne til at tiltrække børn og unge. Den foreslåede kompensationsordning tilgodeser endvidere alle statsanerkendte museer, uanset om museerne allerede frivilligt har indført gratis adgang for børn og unge under 18 år.

Målet er at sikre, at der er et økonomisk incitament for museerne til at øge børnenes brug af museerne. Jo flere børn et museum har som besøgende, jo flere penge vil museet få fra Kulturministeriets pulje til kompensation af tabte billetindtægter. Samtidig sikrer forslaget, at museer, der for længst har indført gratis adgang for børn, også får del i de økonomiske midler, der kompenserer museerne for tabte billetindtægter. Med ændringsforslaget gives der en maksimal økonomisk tilskyndelse til, at museerne øger deres indsats for at få flest mulige børn på museum. Museerne belønnes for deres indsats i form af øgede bevillinger. Markedsmekanismen er ikke god eller nødvendig i alle sammenhænge, men anvendt her vil den fremme også de dårligt stillede børns adgang til kulturoplevelser. Det er nemlig ikke nok, at det er gratis at komme på museum. Der skal gøres en særlig indsats for at få de socialt dårligt stillede børn inddraget. Det kræver museernes vilje og opmærksomhed.

Kim Andersen (V) fmd. Flemming Damgaard Larsen (V) Leif Mikkelsen (V)
Ellen Trane Nørby (V) Preben Rudiengaard (V) Louise Frevert (DF) nfmd.
Karin Nødgaard (DF) Jakob Axel Nielsen (KF) Carina Christensen (KF) Mogens Jensen (S)
Jytte Andersen (S) Troels Ravn (S) Jytte Wittrock (S) Elsebeth Gerner Nielsen (RV)
Simon Emil Ammitzbøll (RV) Ole Sohn (SF) Per Clausen (EL)

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

| | | | |
|--------------------------------------|----|--------------------------|---|
| Venstre, Danmarks Liberale Parti (V) | 52 | Enhedslisten (EL) | 6 |
| Socialdemokratiet (S) | 47 | Siumut (SIU) | 1 |
| Dansk Folkeparti (DF) | 24 | Tjóðveldisflokkurin (TF) | 1 |
| Det Konservative Folkeparti (KF) | 18 | Fólkaflokkurin (FF) | 1 |
| Det Radikale Venstre (RV) | 17 | Inuit Ataqatigiit (IA) | 1 |
| Socialistisk Folkeparti (SF) | 11 | | |

Oversigt over bilag vedrørende L 28**Bilagsnr. Titel**

- 1 Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 2 Godkendt tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 3 Henvendelse af 1/11-05 fra Foreningen af Specialmuseer i Danmark
- 4 Henvendelse af 7/11-05 fra Historisk-Arkæologisk Forsøgscenter Lejre
- 5 Henvendelse af 16/11-05 fra HORESTA
- 6 Hørings svar og kommenteret høringsnotat, fra kulturministeren
- 7 1. udkast til betænkning
- 8 2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 28**Spm.nr. Titel**

- 1 Spm. om ministerens kommentar til henvendelsen af 1/11-05 fra Foreningen af Specialmuseer i Danmark, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 2 Spm. om ministerens kommentar til henvendelsen af 7/11-05 fra Historisk-Arkæologisk Forsøgscenter Lejre, og ministerens svar herpå
- 3 Spm. om ministerens kommentar til henvendelse af 16/11-05 fra HORESTA, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 4 Spm. om omfanget af de økonomiske og administrative byrder, der vil opstå som konsekvens af at indføre en klippekortmodel, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 5 Spm. om teknisk bistand til ændringsforslag, således at museer får kompensation efter, hvor mange børn og unge, der faktisk har besøgt museet, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 6 Spm. om de økonomiske og administrative byrder, der vil opstå som konsekvens af det i spm. 5 foreslåede ændringsforslag, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 7 Spm. om de problemer, der vil knytte sig til en refusionsordning set på baggrund af den eksisterende museumslovs krav om gratis entré til børn og unge, der kommer i forbindelse med skole eller undervisningstilbud, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 8 Spm. om, hvordan museerne skal administrere museumsloven og skelne mellem børn og unge i gruppe og børn og unge generelt, til kulturministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm., om de nye initiativer omkring gratis entré vil blive evalueret i

forbindelse med den almindelige lovprogramsgennemgang om 3 år,
til kulturministeren, og ministerens svar herpå